

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno, četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Mudi se jim.

Nemška mirovna delegacija je izročila francoskemu ministrskemu predsedniku kot predsedniku mirovne konference Clemenceauju spomenico, v kateri prosi, naj se ji čimprej predlože mirovni pogoji. Svojo prošnjo podpirajo s tem, da rabijo uradnike, učenjake in druge člane delegacije doma k vzdrževanju reda in izvrševanju drugih poslov. Delegacija je došla 14. maja v St. Germain. 19. maja so izročili svoja pooblastila. Od tega časa se pa živa duša ni več zmenila za nemško-avstrijske delegate. In to dela delegatom sive lase. V svoji spomenici pravijo, da imajo resne skrbi z ozirom na vzdrževanje reda in miru v Nemški Avstriji, predvsem v velikih industrijskih središčih kakor tudi v spornih ozemljih, in sicer v ozemljih, zasedenih od so-

sednih držav, kakor tudi v onih, ki so izpostavljeni vojaškemu vlomom.

Čudne skrbi imajo ti nemško-avstrijski delegati. Verjamemo, da je položaj v nemških industrijskih središčih nevaren. Nemška industrija je dospela takorekoč do mrtve točke. Surovin ni, premoga ni, pa tudi odjemalcev ni. Posledica tega je brezposelnost, ki rodi boljše vize v sedanjem pomenu besede. Slabe in nezadostne prehranjevalne razmere povzročajo nezadovoljnost, iz katere nastajajo nemiri in vse druge za javni mir nevarne posledice.

Da jim pa delajo sporna ozemlja, zasedena od sosednih držav, skrbi, ne moremo prav razumeti. Med ta sporna ozemlja spada namreč tudi naš Maribor in pa drugo ozemlje, kakor si ga predstavljajo Nemci. Za nas Slovence namreč to ozemlje ni več sporno. Čudimo se torej skrbem naših miroljubnih

nemških sosedov. Ljudstvo je pri nas popolnoma zadovoljno, ker mu ni treba skrbeti za vsakdanji kosček kruha in pa za zaslužek. Seveda imamo še precej takih elementov med seboj, ki jih je pa germanizatorični val potegnil v nemško vodovje in ki se torej iz nacionalnih ozirov ne čutijo zadovoljne. Tem elementom je vedno pot odprta v njihovo pravo domovino. Za varnost in red, ki sta danes navzlic hujskarijam Nemcev in nemčurjev pri nas vzorna, bomo pa sami skrbeli brez sodelovanja Kamnikarjev, Wuttejev in Wastianov.

V svoji spomenici pa govore Nemci tudi o ozemljih, ki so izpostavljeni vojaškemu vlomom. Vemo, kje jih čevlji tišči. Zadnja ustmena spomenica oziroma prošnja, ki jo je izročila nemško-avstrijska delegacija tajništvu mirovne konference, je že govorila o tem. Zahtevali so poseben odbor, ki naj onemogoči in prepreči, da rešimo svoje brate, ki ječe v nemških ječah, da rešimo vsaj prazno zidovje pred popolnim razpadom. Ne bomo se motili, če trdimo, da je mirovna konferenca ignorirala omenjeno ustmeno spomenico.

Skrbi jih. Zakaj dunajska vlada takrat ni hotela ničesar vedeti o koroškem ozemlju, ko so vdirale nemške vojaške tolpe v slovensko ozemlje ter ropale in morale? Zakaj je takrat nemško-avstrijski državni kancelar dr. Renner, ki ima vedno polna usta človeko- in miroljubja, stal s prekrižanimi rokami ter mirno gledal vsa ta grozodejstva? Morda se boje obračuna.

Vsa ta jadikovanja, vse te prošnje, vse te prikrite grožnje bi se na mah končale — nemška soldateska naj se umakne iz naše slovenske Koroške. Vse drugo je hinavstvo!

Svarilo.

Že dalj časa poskušajo razni interesenti, ki so sovražni inozemci ali njih slavnati možje, odprodajati pod vsemožnimi krinkami svoje premoženje, ki se nahaja v našem področju, našim državljanom. Pri tem se mnogokrat zavajajo

Maribor.

Pourquoi donc les hazards de la terrible guerre
Ont-ils conduit mes pas sur ce coin de la terre,
Ce paradis où je semble vivre en rêvant,
Cette belle ville que j'ignorais avant?

Maribor! Maribor! Ô séjour agréable,
Je me plais à revoir, sous ton ciel admirable,
Tes beautés séduisant mon œil admirateur,
Beautés dignes d'envie que ton sol enchanteur
Révèle à tout moment à l'étranger qui passe,
Ces beautés dont jamais le regard ne se lasse.

Je me plais à revoir le flot capricieux
De ta Drave verdâtre où se mirent les cieux,
Tandis que tout le long de sa rive profonde
On voit l'ombre des arbres tremblottant sur l'onde.

Je me plais à revoir tes jardins si charmants,
Ton magnifique parc où je vais par moments
Distraindre ma pensée, assis sous la verdure
Que le printemps charmeur étend sur la nature;
J'admire les gazons bariolés de fleurs
Distillant dans l'azur leurs subtiles odeurs;
J'écoute les oiseaux accordant leur ramage
Au frôlement léger des branches et du feuillage.

Je me plais à revoir au détour d'un chemin,
Une fleur au corsage, un livre dans la main,
Un groupe bien charmant de quelques jolies filles
Au gâcheux visage, aux manières gentilles;
Je m'arrête un instant et je regarde ainsi
Leur jeunesse divine, exempte de souci,
S'axer au soleil en beaux éclats de rire;
Puis je repars ayant recoté un sourire.
Je marche alors sans but, sans pensée, sans regard,
Et je laisse mes pas s'en aller au hasard...

Je me plais à grimper, quand le soleil rayonne,
Sur quelque vert coteau d'où le regard me donne
Une vue splendide, embrassant tout l'horizon;
Je m'assieds sur un doux tapis de vert gazon
Et je laisse mes yeux, devant ce paysage,
S'éblouir, fascinés comme par un mirage.
Sur ma droite s'étend dans un gentil décor,
Sous la blonde Carté d'un riche soleil d'or,

Le magnifique panorama de la ville
Coupé par le ruban de la Drave qui brille;
Comme un rouge océan, au coucher du soleil
Réfléchit son échat à nul autre parçil,
Une mer de toitures aux rougeâtes teintes
Qui parfois par les ombres se trouvent éteintes,
Éincelle dans l'air, reluit vers les cieux purs
Et mêle ainsi ses tons à la blancheur des murs,
Tandis que des bouquets d'arbres et de verdure
Jettent de loin en loin leur tâche plus obscure.
Et plus loin, vers le sud, dans de vagues lointains,
La plaine étend ses prés et ses champs incertains
Alternant avec des bouquets dont le feuillage
Cache à peine à demi quelque gentil village...

Mais le soleil décline et ses beaux rayons d'or
Une dernière fois vont caresser encor
La ville, ses maisons aux fenêtres brillantes,
Ses clochers, ses toitures aux pentes glissantes,
S'attardent un moment, comme bien à regret,
Sur le tapis vert de la profonde forêt;
Et la plaine, déjà enveloppée dans l'ombre,
Prend, petit à petit, une teinte plus sombre.
Je quitte alors mon coin, tandis que dans les cieux
S'allument lentement des milliers de feux.

Professeur Moulis (Maribor, mai 1919.)

dobri narodni ljudje, da kupijo cela tuja imetja ali deleže in s tem omogočijo tujcem, da denar odnesejo v tujino.

Po načrtu mirovne pogodbe, ki je sprejet od aliranih držav in njihovih zaveznic, je pri državi vsem vladam teh velemoči in držav, da zadrže in likvidirajo vse imetje, pravice in interese, ki so jih posedovali na njim odstopljenem ozemlju nemško-avstrijski (madjarski) državljan 1. novembra 1918.

Iz tega jasno sledi, da transakcije po tem datumu niso za državo obvezne. Lahko se zgodi, da pridejo kupci v silne neprilike in bodo morali plačano kupnino zahtevati od kupcev nazaj.

Svari se torej vsakdo, da nakupuje premoženje tujcev izven rednega likvidacijskega postopanja, ki bo uvedeno. To velja zlasti tudi za nakup delnic, prioritet od sovražnih tujcev.

Istčasno se svari pred vsako prenaplajeno prodajo naših imetij v sovražnem inozemstvu, kajti po načrtu mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo in Madjarsko bode tudi to vprašanje uredila v prid našim državljanom.

V Ljubljani, dne 24. maja 1919.

Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo

dr. Žerjav m. p.

Političen pregled.

Galicija pod nadzorstvom Čehoslovakov. LDU. Moravska Ostrava, 25. maja. (ČTU) »Gazeta Polska« prinaša iz Pariza senzacijsko poročilo, da kurzira v tamošnjih političnih krogih vest, da so prejeli Čehi v imenu zveze narodov mandat za upravo Galicije. Čeprav ta vest ni povsem avtentična, potrjuje list, da se v ententnih krogih zelo bavijo z načinom in obliko rešitve poljsko-ukrajinskega konflikta. Drugi listi poročajo, da skušajo čehoslovaški delegati v Parizu čehoslovaški republiki zagotoviti naftne in petrolejske okoliše v Galiciji. Ukrajinci so z ozirom na poljsko ofenzivo trenutno pripravljeni naftno ozemlje prepustiti Čehoslovakom. Češko vojaštvo naj bi bilo zasedlo to ozemlje na svojem prodiranju preko Uzsoka, ali Poljaki so jih prehiteli.

Kaj bo s podonavsko zvezo? LDU Berlin, dne 25. maja. (DunkU). »Deutsche Allgemeine Zeitung« doznava iz Curiha: »Corriere della Sera« odgovarja danes na izvajanja pariških listov, ki so njegovo opetovano ostro kritiko francoske politike vzeli v zlo ter poizkušali zavrniti italijanski nacionalizem v gotove meje. »Corriere della Sera« vztraja na tem, da mir, ki so ga osnovali v Parizu, ni dovoljen niti za Francijo niti za Evropo in le ogroža simpatije do Francije. »Corriere della Sera« hvaležno pozdravlja zagotovilo »Tempsa«, da Francija ne misli na ustanovitev podonavske zveze, vendar pa je čudno, da je francoski list čakal s to izjavo toliko časa. Ako hoče Francija dokazati svoje prijateljstvo napram Italiji, tedaj more dopustiti pridruženje Avstrije Nemčiji in opustiti politiko, ki stremi vedno le samo za tem, oslabašiti svoje sosedo. LDU Amsterdam, 25. maja. (DunkU). Pariški dopisnik »Daily News« poroča svojemu listu dne 22. t. m.: V krogih konference, zlasti med Francozi, narašča prepričanje, da se mora pogodba podvreči znatnim izpremembam, preden bo možno govoriti o končnem podpisu.

Konferenca. LDU. Lyon, 25. maja. (Brezlično.) Četvorica vladnih načelnikov je imela v soboto dopoldne sejo, v kateri je proučavala gospodarske določbe pogodbe z Avstrijo. Nadalje so ugotovili končno besedilo odgovora na pismo, ki ga je odposlal grof Brockdorff-Rantzau glede saarske kotline. — Po »Tempsu« vztraja ta spomenica na gospodarskih in političnih določbah, ki so bile sprejete v odgovor glede režima v saarskem okolišu. Samo eno točko so spremenili: le-ta se tiče načina plačevanja v zlatu, ki bi ga eventualno morala izvršiti Nemčija za one dele rudnikov, ki bi jih po poteku petnajstih let hotela zopet odkupiti. Svet petih ministrov za zunanje stvari se je sestel v soboto popoldne, da se posvetuje o nastopnih vprašanjih: Proučitev gotovih finančnih odredb, ki naj se sprejmejo v mirovni

dogovor z Avstro-Ogrsko, nadalje glede operacij nemških čet na Litavskem, glede kontrole trgovske paroplovbe v Severni Rusiji itd. — V soboto dopoldne se je sestel odsek za verifikacije pooblastil, da prouči pooblastila, ki jih je prinesel predsednik avstrijske delegacije državni kancelar dr. Renner.

Italija dela na lastno pest. LDU Amsterdam, 24. maja. (Dun. KU). Kakor poroča brezlična brzojavka iz Newyorka, javljajo ameriški listi o nesoglasju, ki je nastalo v svetu četvorice vsled tega, ker so se baje italijanske čete brez vednosti konference izkrcale v Turčiji. Kakor poroča »Associated Press«, bodo Velika Britanija, Francija in Zedinjene države vzajemno zaprosile Italijo, naj razloži ta pojav. Po mnenju ameriških listov imajo Italijani namen, varovati svoje interese na svojo pest.

LDU. Bern, 25. maja. (ČTU). Zadnji italijanski ministrski svet v Oulxu je, kakor se čuje v diplomatskih krogih, preveril Orlandov kabinet, da se nahaja Italija skoraj v istem položaju, kakor Nemčija. Radi tega podpira pariška italijanska diplomacija skrivoma, italijansko časopisje pa očitno Nemčijo. Skrb oficijoznih listov, da razpada polagoma svetovni blok, ni povsem neutemeljena. Ako pridobi Brockdorff-Rantzau časa, lahko še veliko doseže.

Mirovni posvet. — Dr. Renner edini priznani delegat Nemške Avstrije. LDU Curih, 25. maja. (ČTU) Aliranci so sporočili nemško-avstrijski delegaciji da priznavajo samo državnega kancelarja dr. Rennerja kot pravno-veljavno izkazanega delegata. Vsi drugi člani nemško-avstrijske delegacije se smatrajo kot prisostvovalci odnosno kot izvedenci.

Strogi vojaški pogoji Nemški Avstriji. LDU Pariz, 25. maja. (ČTU) V mirovni pogodbi z Avstrijo bodo vojaški pogoji zelo strogi. Skupno število vojaštva ne sme presegati 15 000 mož; razen tega se zahteva tudi izročitev celokupnega vojnega materiala.

Dnevne novice.

Nemška grozodejstva na Koroškem. V Rožu so Nemci ustrelili tri naše ujete vojake brez vzroka. Poročnika Č., ki je poveljeval četi proti Labudu, so ujeli, ga zaprli. Ko je bil že zaprt, so šli k njemu in ga neusmiljeno pretepavali. Nemški nadporočnik Grenitzer iz Spod. Dravograda ga je tako klofufal in bil po glavi, da mu je izbil zobe. Revez je od bolečin klical, naj ga vendar ustrelijo. Zdaj leži v Volšpergu. — Nekega našega vojnega kurata, ki je pa bil oblečen v uniformo nadporočnika, so ujeli pri Velikovcu in ga s 3 ali 4 vojaki odvedli v Celovec. Drugo jutro so kurata in vojake v »Waisenhauskaserner« v Celovcu kratkomalo pod prekim sodom ustrelili. Na prosto denunciacijo so obdolžili 23letnega Franceta Molherja iz Kanina pri Sv. Jakobu v R., da je nosil streljivo Jugoslovonom, kar pa ni res. Odpeljali so ga iz hiše pred svojega poročnika. Ta jim je dejal, naj storijo z njim, kar hočejo. Nato so ga brez vsake nadaljnj preiskave odpeljali v bližnji gozdič, ga postavili k drevesu, ga najprvo ustrelili v trebuh, potem pa še zahrbtno v glavo od zadaj. Mladenič je bil takoj mrtev. Nemškim vojakom so pri vseh grozodejstvih pomagali domači Nemci in nemčurji. — In to je miroljubni nemški narod, kakor pravi nemško-avstrijska mirovna delegacija, na čelu ji državni kancelar dr. Renner.

Tarifi na Južni železnici so znižani na isto mero, kakor so v Nemški Avstriji. V seji dne 20. maja 1919 je Demokratski klub tozadevno resno interpeliral svojega člana železniškega ministra Vuloviča. Uspeh se vidi v zgoraj navedenem sklepu ministrskega sveta. Zvišanje bo torej znašalo za 3. razred 50%, za 2. razred 60%, za 1. razred 100%.

Mariborsko slovensko žensko društvo se je včeraj zvečer ustanovilo. Ko bo društvo jelo delovati, bomo točno poročali. Za predsednico je bila izvoljena gospa general Maistrova.

Pod državno nadzorstvo je postavljena pivovarna Tomaž Götz v Mariboru. Za nadzornika je imenovan dr. Franjo Lipold, odvetnik. — Za nadzornika tovarne za usnje Anton Badl Nachfolger Ignaz Halbärrh je imenovan dr. Pipuš.

Točenje vina je od danes naprej zopet dovoljeno in sicer od 11. ure dopoldne.

Gospod dr. Fran Rosina podaril je »Mariborskemu Sokolu« za zletni fond 50 K, za kar se mu društvo najiskreneje zahvaljuje. — Posnemajte!

Zaplomba premoženja državljanov sovražnih držav. Vsled odredbe ministrstva za trgovino in industrijo, da se podjetja in imetja sploh državljanov sovražnih držav zapleni, skušajo inozemci v vseh krajih svoja podjetja razprodati in spraviti premoženje v inozemstvo. Opozarjamo vsakogar, ki bi hotel kupiti tako podjetje, da se bodo tozadevne pogodbe razveljavile. Od poučene strani smo naprošeni, da svarimo pred nakupom podjetij in imetja, ki so last sovražnih inozemcev, ker se bodo vsled sklepa ekonomskega oddelka pariške konference smatrale vse take pogodbe, ki so bile sklenjene po 1. novembru 1918 za neveljavne in se bodo kupci prisilili, da izroče te predmete brez ozira na to, če je kupnina že v sovražnem inozemstvu.

Prošnje za izvoz in uvoz blaga je vlagati pri podružnici centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom v Ljubljani. Prošnje rešuje centrala.

Zaprta gostilna v Studencih. Na neopravičene napade gotovih listov na gospoda Josipa Petrišiča izjavljam, da nas je bila v soboto 17. t. m. res večja slovenska družba povabljen k omenjenemu gospodu. Izrecno konstatiram, da se o politiki ni črhnila niti ena beseda, tem manj pa še pelo v nemškem jeziku. Da se je družbi pridružil nemški gost, ni krivda gosp. Petrišiča, kateri ima le izpolnovati dolžnosti krčmarja. Omenjeni gost je bil hišni gospodar gosp. Petrišiča, ter je imel z njim računske zaključke. Sicer pa bi podpisani prvo protidrjavno namigavanje v kalu zadušil. Drago V.

Radi tihotapstva in nedovoljenega prestopa državne meje so bili v zadnjem času od okrajnega glavarstva kaznovani: z zapadom iztuhotapljenega blaga in denarno globa: železničar Reinhard Benke 50, K Niess Karl, Ernovž, 5 K, Josef Lackenbach, Dunaj, 2000 K, Nerat Barica, Zagreb, 10 K, Korman Ignac, Ljubljana, 10 K, Josef Sammer, Maribor, 10 K, Josip Richtarič, Lipnica, 75 K in 10 dni zapora, Herič Ivan, Ljubljana, 40 K, Betti Glavač, Maribor, 10 K, Spickermann Fric 5 K, Julijana Kugler 20 K, Struckl Paula, Maribor, 20 K, Johan Tausendschön, Straže, 160 K, Repovečki Božidar, Zagreb, 100 K, Radović Milivoj, Zagreb, 100 K, Muhič Anton, Pesniški dvor, 10 K, Halb August, Gradec, 100 K, Jožef Novak, Št. Rupert, 50 K, Urdih Alojz, Št. Rupert, 35 K, Mulič Franc, Litijska, 25 K, Jiravec Wenzel, Gradec, 100 K, Fekonja Friderik, Gradec, 100 K, Franc Lasič, Rače, 3000 K, Roza Proppe, Karčevina, 200 K, Curin Ivan, Godenci, 600 K, Alojz Strassnitzky, Straže, 500 K, vsak po premoženju in zasluženju.

Nemške domišljije. Nemci še vedno mislijo, da so v stari Avstriji, kjer so vladali, kakor se jim je ravno zdelo. Glavni njihov smoter pa je bil, da razširijo svojo moč preko naših dežel do Trsta in dalje v Orient. Velikopotezni so bili načrti nemške ekspanzivne politike, ki je imela v nemških vladah stare Avstrije najboljšo in najuspešnejšo oporo in podporo. Vse naše dežele so bile p enapolnjene nemških agentov, ki so z vsemi sredstvi delali na to, da se uresniči vsenemški program. Prišla je svetovna vojna — prišel polom Nemstva. Toda Nemci se še danes nočejo zavedati dejstva, da so premagani, in hočejo še vedno uganjati svojo vsenemško propagando. Dokaz temu je letak, ki ga razširja takozvana »Hilfsvereinigung für die Deutschen des Südens« in ki pravi: »Tisoč in tisoč nemških rodbin, ki so bile iz pravednih časov naseljeni na jugu in so živeli z nenemskim prebivalstvom v najpopolnejšem so-

glasju je danes izpostavljenih brez zaščite preganjanju in zasledovanju fanatičnih sovražnikov. Nemške učitelje in uradnike, ki so desetletja zaslužno delovali za svoje sodržavljane, so brez vsake odpravnine odpustili iz dežele. Nemške trgovce in obrtnike bojkotirajo in jih silijo, da se izsele. Po nemških deželah, iztegajo naši sovražniki v svoji nenasitni roparski pohlepnosti svoje roke. Obsežne pokrajine na Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Tirolskem so zasedli v nasprotju s pravico, tisoči naših bratov ječe pod tujo grozovlado. Potoke nedolžne krvi se je že prelilo in dan za dnevom nam pribajajo nove vesti o novih nasilstvih in grozodejstvih. Trpljenje naših bratov je nepopisno in v svojem smrtnem strahu nas kličejo na pomoč. Pomagajmo jim! Skrbimo za zapuščene sirote onih številnih naših dragih, ki so padli kot žrtev jugoslovanske morilske besnosti. Pomagajmo svojim bratom, ki so obsojeni da morajo molčati, da si pribore svoje pravo samoodločbo. Ves svet pozivamo proti krivični jugoslovanski strahovladi, proti okrutnim umorom na brezmočnih Nemcih. Pred vsem svetom kličemo: Združeni s svojimi zatiranimi brati zahtevamo svobodno Spodnjo Štajersko, svobodno Koroško, svobodno Koroško, zahtevamo svobodo in neodvisnost za Nemško južno Tirolsko! — Nam očitajo grozodejstva. Smešno! Ne vidijo pa umorov in požigov na Koroškem, ki so jih izvršili nemški vojaki. Mi vemo, da pri nas ni niti ene zapuščene sirote nemških staršev, ki bi padla kot žrtev jugoslovanske besnosti, pač pa na slovenskem Koroškem. Iz vsega se pa vidijo, da hočejo in eti predvsem denar, denar in denar, da opremijo in plačajo svoje prostovoljce, ki pojdejo zopet ropat in plenit po naših ozemljih.

Sekanje v gozdih, ki padejo pod agrarno reformo. V mnogih krajih se je zgodilo in se še dogaja da kmetje hodijo v gozde, ki padejo pod agrarno reformo in tamkaj jemljejo drva in celo sekajo. Deloma se to vrši z zlobnim namenom, deloma so pa med njimi tudi taki, ki res mislijo, da imajo sedaj pravico hoditi v večje gozde po les, ker bodo ti gozdi razlašeni. Vsled tega se s tem vsakdo javno svari, naj se ne spušča v take korake, kajti s prehodnimi odredbami ministerstva od 25. februarja 1919 št. 11. Sl. Nov. je pač rečeno, da se večji gozdni kompleksi raslašajo in da se podržavijo, nikjer pa ni rečeno, da bi si smeli kmetje sami pravico iskati in brez dovoljenja sekati in drvariti. Če tudi je danes lastništvo veleposestnikov spremenjeno, vendar ostane samolastno poseganje v gozdove tatvina, katera bode z vzo strogostjo kaznovana. Vabijo se tudi kmetovalci sploh, da sami čuvajo, da ne zaidejo v graščinske gozde tatovi, kajti če pride do tega, da pridejo gozdi v javno dobro, bode kaj malo gozda ostalo, ako ga bodo poprej brezvestni ljudje izsekavali. Kmetje, kateri potrebujejo kaj lesa za popravila v svojih poslopih in v gospodarstvu sploh, naj se obrnejo na doučne oskrbnike oziroma nadzornike in prosijo za les po zmerni ceni. Tatove pa naj se kot škodljivce javnih interesov ovadi.

Podpisujte drž. posojilo!

Razne novice.

Labirinti. Kakor pripoveduje pravljica, je dal kralj Minos s Krete zgraditi labirint, ki je imel brez števila hodnikov in sob, a samo en izhod, tako da je človek težko prišel iz poslopja. Ko je Tezej ubil Minotavra, je prišel iz labirinta, a le s pomočjo Ariadne, ki mu je dala klopčič. To poslopje, ki ga je zidal Atenec Dodolus, je dalo pozneje vsem sličnim slavbam svoje ime. Herodot in Strabo pripovedujeta o velikem labirintu v Egiptu, ki so ga stari narodi prištevili k sedmerim svetovnim čudežem. Stal je na vzhodni strani Fajuma, kjer je našla Flinders Petrie pri vasi

Havara ostanke popolnoma porušenega orjaškega poslopja. Kakor piše Strabo, je bil labirint neke vrste svetlišče s 27 dvorišč. Herodot pravi, da je obstojal iz dveh dvorišč, med katerimi so stale zaprte dvorane, predsope in sobe. Število sob ceni na 3000. Po odkritih sledovih je sklepati, da je rečena zgrádba zavzemala 95 ha površine. Tudi v Jeruzalemu je bil labirint, in od tu so prinesli križarji idejo za labirinte, ki so jih zidali v srednjem veku v Evropi. Tu naj bi bil labirint vsem vernikom znak, kako težko se dosežejo nebesa. V prvi polovici 13. stoletja je sezidal nadškof Alberih v Remsu labirint, ki je kazal vse zapreke, katere ima kristjan v življenju premagati. Romarji so skušali v velikih množicah skozi zvite in vijugaste hodnike priti k veliki sinji sveti podobi, ki je stala sredi labirinta. V letu 1778 so ta labirint porušili, ker so ga mestni otročaji zlorabljali ter motili in kalili sveta cerkvena opravila. Dandanes stojita še dva labirinta, in sicer v Omerju in Bavenxu.

Dva tiča. Za časa vlade pruskega kralja Friderika Viljema I. se je dogodil v Potsdamu ta-le znamenit kriminalni slučaj. — Kralj je imel, kakor znano, posebno ljubezen za takozvane »dolge vojake«, iz katerih si je napravil posebno gardo velikanov. Žrtvoval je za to velike vsote. Daljši ko je bil gardist, ljubši mu je bil. — Zgodilo se je pa, da je eden od teh gardistov udrl po noči siloma v tujo hišo, da so ga zasačili in zaprli. Istočasno se je pa tudi zgodilo, da je neki častnik, ki je opravljal vojaško blagajno, poneveril par sto tolarjev in potem drzno trdil, da ni bil on tisti. Tudi njega so zaprli in mu tako prepričevalno dokazali njegovo krivdo, da je bil nazadnje primoran priznati svojo krivdo. Oba slučaja sta prišla isti dan pred vojaško sodišče. Glede velikanskega gardista niso mogli dobiti sodniki nobenega olajševalnega vzroka in so ga obsodili po tedanjih barbaričnih postavah na smrt. Za častnika so pa le nekaj dobili in so ga obsodili samo na eno leto zapora. Obe razsodbi so predložili kralju v potrdilo. Pozorno jih je prebral, presodil juristično upravičnost, potem se pa začel strašansko jeziti. Poklical je sodnike k sebi in se je zadržal nad njimi: »Oba sta naredila isto, zato se morata oba enako kaznovati po pravilu: Enaka pravica za vse. Samo to je prava pravičnost, ki ne pozna osebe.« — Sodniki so celo stvar še enkrat natanko preiskali in ker niso mogli častniku kazni zvišati, so obsodili še gardista na eno leto zapora. S tem je bil kralj zadovoljen in potrdil je obe razsodbi, saj je dobil po preteku enega leta svojega ljubljenega gardista zopet nazaj.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Železničarska stavka v Srbiji.

LDU. Beograd, 26. maja. Dne 21. t. m. je začelo železničarsko osebje v Skoplju stavkati. Stavka se je razširila na vse železnice Srbije.

Paderewski v Pragi.

LDU. Praga, 26. maja. Predsednik poljske republike Paderewski, ki se je te dni mudil v Pragi in ki so ga tam pozdravljali z velikimi častmi, je odpotoval.

Naš poslovnik.

LDU. Beograd, 26. maja. Odbor za zakon o poslovniku Narodnega predstavništva je zaključil svoje delo in se sedaj pripravlja končna redakcija zakonske osnove. V glavnem je sprejet načrt vlade. Referent bo dr. Čorović.

Begunci iz Gruzije v Beogradu.

LDU. Beograd, 26. maja. V Beograd je dospela skupina beguncev in Gruzije.

Popolna solidarnost v našem kabinetu.

LDU. Beograd, 26. maja. V sobotni seji Narodnega predstavništva je minister Pribičević odgovarjal na interpelacijo socialista Kneževića, da vlada v kabinetu popolna solidarnost in da sprejema on odgovornost za vse odločbe vlade. V kabinetu ni strankarstva. Ministrski predsednik Protić je opozarjal na preveliko strankarstvo v radikalnih krogih.

Ministrstvo za narodno zdravstvo.

LDU. Beograd, 26. maja. Podpisana je naredba o ureditvi ministrstva za narodno zdravje.

Ureditev Turčije.

LDU. Versailles, 26. maja. (DunKU.) Večerni listi poročajo: Predsednik Wilson je izrazil v včerajšnji seji sveta četvorice o turškem vprašanju mnenje, da se bo ameriški senat najbrž protivil, da prevzamejo Zedinjene države mandat nad Carigradom, Armenijo in Anatolijo. Nato je bil predlagan kompromis, na podlagi katerega bi obdržala Turčija v Evropi Carigrad in ozek pas ozemlja v Mali Aziji, pa tudi nekaj ozemlja, in da bi se potem priznala njena neodvisnost. Ta rešitev bo ugajala tudi tistim, ki gledajo na razdelitev Turčije le z nevoljo.

Francoska zbornica za Italijo.

LDU. Lyon, 26. maja 1919. (Brezlično.) Pri seji francoske poslanske zbornice; kjer je bila znana manifestacija za Italijo, je izjavil francoski minister za mornarico George Leygues v imenu vlade: Vlada se pridružuje iz vsega srca čustvom, ki jih izraža resolucijski predlog Emila Constanta in poročilo Darthola, pridružuje se brez pridržka počaščenju Italije, ki ga namerava izraziti zbornica s soglasnim sklepom. Težke borbe za najplemenitejšo stvar, ki smo jih dobojevali roko v roki, so še bolj ojačile vezi med obema narodoma, ki jih je rodilo starodavno prijateljstvo in plemenska sorodnost. Svoj čas je dejal Salandra, da Italija ne sme zanemarjati svojega ugleda in ostati brez varščin v trenutku, ko stopa zgodovina v odločilno fazo. S tem je izrazil zelo globoko misel, ki jo bo zgodovina potrdila. Francija ne bo mogla nikoli pozabiti tega, kar je storila Italija. Nato je zbornica vslikoma sprejela predlog o omenjeni manifestaciji.

Poziv.

V smislu sklepa ministerstva za trgovino in industrijo z dne 30. aprila 1919, št. 6717 naroča mestni magistrat v Mariboru, v svrhu revizije obrtnega registra, vsem obrtnim za drugam, da morajo takoj vse svoje člane obvestiti o sledeči odredbi mestnega magistrata.

Do 15. junija t. l. se morajo vsi posestniki obrtnih listov ali pa koncesij zglasti na mestnem magistratu v sobi št. 6. Prinesti morajo s seboj dokazila o domovinstvu.

Načelniki zadrug lahko sporazumno z mestnim magistratom odredijo dan sprejema za posamezne kategorije.

Proti vsakemu, ki ne bi do omenjenega roka zadostil temu pozivu, se bode postopalo v smislu zakona.

Mestni magistrat Maribor, dne 25. maja 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

Razne novice.

Zakaj je toliko konj slepih? Na to vprašanje je odgovoril slovaški „Obzor pro gospodarstvo“: 1. Jasli so preveč visoko pritrjene. Konj mora glavo vzdigniti, da privleče kaj iz jasli; pri tem se lahko kaj raztrese, pade v oko, se v njem zatakne, da ne more konj iz očesa spraviti, ako se vname, začne se gnajiti in naposled je konj ob oko. — 2. Ostri škodljivi hlapi v hlevih, sosebno amonijakovi hlapi, ki prihajajo iz moča in gnoja. Amonijak je neprecenljive vrednosti v gnoju — ali v hlevu ni ravno potreben. Zato je čisti hlev jako velike važnosti. — 3. Svetloba prihaja v hlev od strani in konj ima vedno ero oko v svetlobi, drugo pa v temi. Tako eno oko opeša od neprestane sence, drugo je pa razdraženo z lučjo. Okno mora biti torej visoko nad glavo konj; skozi okno mora prihajati mnogo svetlobe, zakaj konj ne ljubi teme. — Konjske slepote so krive strašnice na očeh, ki so k uzdi pritrjene. To je povsem prazen strah, da bi se konj ne plašil. Bržčas se še rajši plaši, če nosi tiste ploške ob očeh. Poleg tega so primorane njegove oči gledati v nenaravno lego, stalno morajo gledati naprej, a vendar ima konj oči na strani glave, da vidi v polkrogu okoli sebe. Tako obdane oči začnejo pešati. — 5. A največkrat zakrivi konjsko slepoto — bič. Z bičem se udriha po konju ne glede na ta ne na oni del telesa: ne-spameten gospodar kakor tudi brezbrizen hlapec sta dostikrat kriva, da pride konj ob oko. Če švigneš konja z bičem preko očesa, se mu vname oko in konj izgubi vid. Dober gospodar se spozna že samo po tem, kako ravna z živino. Tisti, ki imajo za konje bič namesto ovsa, so bili že od nekdaj slabi gospodarji. Taki brezčutneži udrihajo z bičem najrajši po vratu in glavi. In tako je naposled uboga konjska para še ob oči.

Pranje rokavic. Svilene rokavice se rade strgajo pri pranju vsled premnoga drgnjenja. Da jih operemo brez posebnega trenja, jih je treba položiti v mlačno milnato vodo, pridodati žlico salmijaka in posodo pokriti. Čez eno uro jih je treba polagoma izpirati. Bele rokavice je treba sušiti na solncu, pisane pa na zraku.

Listnica uredništva.

„Zavedni Studenčani“. Anonimnih obdolžitev ne pri-
našamo. Prosimo torej, naj se dotični zavedni Studenčani
podpišejo s polnim imenom. Izza plota streljati je lahko in
tudi ni nevarno.

Zdravnik

dr. Vilko Marin

ordinira od 19. majnika naprej vsak dan od
11.—12. dopoldne in od 14.—16. popoldne

Elizabetna cesta št. 15, Maribor

Telefon št. 205.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah,
kavarnah in brivnicah „Mari-
borskega delavca“!

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od srede 28. do 30. maja 1919:

Bik iz Saldanha

Detektivfilm v 4 dejanjih

Ernst Reichert kot Stuart Webbs.

Čar umetn. paviljona

Šaloigra

Mišični prikazi

Po naravi.

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. in 20. uri, v
nedeljah in praznikih ob 1/2 15., 16., 18. in 20. uri
zvečer.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito,
moko, milo itd. katero imam vedno v
zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se
priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Export

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Kupim vsako množino

rezanega, otesanega in okroglega
smrekovega in jelkega lesa. Po-
nudbe na tvrdko

14-3

Drago Kobi

Maribor, Franca Jožefa cesta 15.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih tr-
govinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J.,
Czadnik L., Stolna ulica
Specialna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar.,
Schifko Terezija
Schön, Tegetthoffova cesta
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana,
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana,
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada „ 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in ob-
ligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Rok za podpisovanje 4% drž. bonov podaljšan do 1. junija 1919!